

ADT
ATO.

**OPDRACHTENBRIEF VAN HET AGENTSCHAP
VOOR TERRITORIALE ONTWIKKELING (ATO)**
2011 – 2015

HET ATO, EEN AGENTSCHAP TEN DIENSTE VAN DE KENNIS EN DE ONTWIKKELING VAN HET GEBIED

In juli 2008 vormde de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest het Gewestelijk secretariaat voor stedelijke ontwikkeling (Gssso) om tot het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling (ATO).

Sinds 2005 is de vroegere structuur steeds meer geëvolueerd naar een onderzoekend en beleidsondersteunend instrument voor de Brusselse instanties van het Gewest en de gemeenschappen. Zo werd de basis gelegd voor de observatie van het grondgebied en een betere kennis van de sociaaleconomische situatie van de wijken. Enkele succesvolle resultaten hiervan zijn de wijkmonitoring (nu in beheer bij het BISA, www.wijkmonitoring.irisnet.be), diverse publicaties (zoals 'Brussel verandert', 'Brussel over 20 jaar') en colloquia ('Week van de stad', 'Toekomstig Brussel'). Deze initiatieven operationaliseren het werk van het ATO op het gebied van de kennis van de stad en bieden meerwaarde aan de stedelijke spelers van het Gewest.

Van een studie- en onderzoekscentrum over stedelijke problematiek is het ATO dus steeds meer uitgegroeid tot een **'facilitator' van kennis en harmonieuze ontwikkeling van het grondgebied, ten dienste van alle Brusselse, Belgische en buitenlandse publieke en private partijen** (zoals bewoners, bedrijven en gebruikers van de stad).

Het ATO is dus een beleidsondersteunende structuur met de volgende taken:

> **bijdragen tot de kennis over de stad**

Het agentschap draagt bij tot de analyse van het grondgebied en van de sociaaleconomische situatie van de bewoners. Het activeert de vereiste kennis waarmee het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beter kan reageren op de uitdagingen waarvoor het staat.

> **bijdragen tot de stedelijke ontwikkeling, vooral van de strategische gebieden**

Het agentschap volgt de concrete uitvoering van de beleidsopties waarvoor de regering heeft gekozen. Het anticipeert, begeleidt en coördineert de keuzes in de ontwikkeling van het gewestelijke grondgebied, in samenspraak met alle publieke en private, gewestelijke en lokale spelers.

Het agentschap streeft naar de ontwikkeling van **partnerschappen**. Het stimuleert gezamenlijke projecten en instrumenten waarmee de partners doelgerichter te werk kunnen gaan en biedt expertise op het gebied van participatie.

Als facilitator en tussenschakel moet het agentschap zorgen voor een **doeltreffende communicatie** met al zijn partners en met alle stedelijke spelers.

DE INSTITUTIONELE CONTEXT VAN HET ATO

In de **statuten van het ATO** (artikel 3) zijn de doelstellingen als volgt omschreven:

‘Het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling is een strategische structuur van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering. Het heeft tot doel het bestuur dat kadert in het beleid inzake ruimtelijke ordening en stadsvernieuwing te versterken, een coherent en duurzaam stedelijk beleid te bevorderen en in te spelen op de doelstellingen die opgenomen zijn in het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) en in de strategische documenten van het Gewest.

De territoriale kennis en de territoriale ontwikkeling vormen de twee krachtlijnen waarin de opdrachten van het ATO kaderen:

1. de **territoriale kennis** strekt ertoe bij alle gewestelijke en lokale actoren een gezamenlijke kennis van het grondgebied en van de ontwikkelingsinstrumenten tot stand te brengen door de stedelijke ontwikkeling te analyseren aan de hand van de observatie van de wijken en de evaluatie van de stedelijke beleidsvormen;
2. de **territoriale ontwikkeling** strekt ertoe te anticiperen op de keuzes met betrekking tot de ontwikkeling van het gewestelijk grondgebied (studies uitvoeren op grond waarvan strategische keuzes voor het Gewest vastgelegd kunnen worden), deze te begeleiden (de partners die rechtstreeks betrokken zijn bij de ontwikkeling van het gebied of van het project) en te coördineren (de acties en de actoren), en dat in overleg met alle gewestelijke, lokale en andere actoren en strekt er tevens toe deze keuzes te operationaliseren, inzonderheid in het kader van het Plan voor de Internationale Ontwikkeling.’

Het **regeerakkoord 2009-2014** beschrijft het werkkterrein van het ATO in het hoofdstuk ‘Duurzaamheid in de ordening en het evenwicht van het gewestelijk grondgebied’:

- > ‘Het Gewest zal erop toezien dat zij de gewestelijke beleidsinitiatieven zo goed mogelijk stuurt maar toch evaluatie mogelijk te maken. Daartoe:
 - zal het Gewest een performant statistisch instrument uitwerken. Het BISA zal er met de hulp van de universiteiten en in samenwerking met het ATO en de bestaande gewestelijke observatoria (kantoren, woningen, werkgelegenheid, gezondheid en sociale aangelegenheden...) mee belast worden een gemeenschappelijk statistisch kader uit te werken voor gegevensvergaring en -verwerking door het Ministerie en de ION;
 - alle planning- en studiediensten van het Ministerie en de ION (waaronder het ATO) zullen verzocht worden samen te werken binnen een gemeenschappelijk platform belast met de coördinatie van studies’
- > ‘Om deze maatregel efficiënter te maken, zullen de middelen van de Wijkcontracten toegespitst worden op de meest verzwakte zones, zoals deze bepaald zijn in het kader van het stedelijk observatorium en van de analyses van het ATO. Hiervoor worden alle gewestelijke, gemeenschaps- en lokale actoren van de sociaaleconomische ontwikkeling gemobiliseerd. Jaarlijks zal het Gewest een oproep tot kandidaturen richten tot de betrokken gemeenten voor het opstarten van nieuwe wijkcontracten.’
- > ‘Er zal een stand van zaken worden opgemaakt van alle bestaande openbare uitrustingen zoals scholen, bibliotheken, kinderkribben, openbare ruimten, handelszaken, vervoer, maar ook van plaatsen voorbehouden aan cultuur, mode... met het oog op een betere spreiding hiervan over het hele grondgebied en over de hele bevolking van het Gewest. Er zal naar mogelijkheden worden gezocht om de kosten van een aantal van deze elementen te delen of te regionaliseren, dit meer bepaald voor de zwembaden.’
- > ‘Het ATO wordt belast met de operationele uitwerking van strategische stedelijke projecten, de uitbouw van duurzame wijken waarvoor het optreden van een groot aantal actoren vereist is, de uitwerking van de richtschema’s en de aanleg van de toegangen tot de stad. De opdrachten/projecten die aan het ATO worden toegewezen, worden stuk voor stuk omschreven door de Regering. Het ATO zal opdrachten en/of interventiegebieden mogen voorstellen als het deze strategisch acht.’
- > ‘Het ATO moet een deskundigheidspool voor burgerparticipatie uitbouwen en vernieuwende participatieprocessen organiseren (als aanvulling bij de wettelijke verplichtingen) voor de grote stedelijke projecten waardoor van in de beginfase rekening kan worden gehouden met de verwachtingen van alle betrokken actoren.’ ■

BETERE KENNIS VAN HET GEBIED

De opdracht van territoriale kennis is gericht op:

- > **kennis delen:** informatie (kwantitatieve en kwalitatieve gegevens en analyses) aanbrengen en uitwisselen met publieke en private stedelijke partners in Brussel en het buitenland;
- > **besluitvorming ondersteunen:** de Brusselse overheden begeleiden bij het nemen van beslissingen.

ANALYSE VAN HET GRONDGEBIED

Het ATO werkt aan het genereren van een territoriale analyse van de stedelijke ontwikkeling. Deze analyse bestaat uit drie belangrijke items:

- > **observatie:** inzicht in het gebied door de inzameling, verwerking en analyse van informatie;
- > **monitoring:** follow-up van de evolutie van de sociaaleconomische situatie en van het beleid op het grondgebied, en het distilleren van tendensen;
- > **prospectief onderzoek:** distilleren van mogelijke en/of wenselijke toekomstscenario's op basis van de monitoring, vergelijking van de scenario's en het inwinnen van de mening van de publieke en private partners.

MEERDERE SCHALEN

De evolutie van de stad en van het grootstedelijke gebied moet worden geanalyseerd op verschillende schalen, afhankelijk van de geïdentificeerde problematiek:

- > op de schaal van de **wijken**, zoals gedefinieerd in de wijkmonitoring, met specifieke aandacht voor de wijken van het stadsvernieuwingsgebied;
- > op de schaal van het **gewestelijke grondgebied**;
- > op de schaal van het **GEN-gebied**, tot waar de sociaaleconomische invloed van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich uitstrekt;
- > op de schaal van de **stedelijke netwerken**, die worden gespecificeerd op basis van de sociaaleconomische situatie en de gemeenschappelijke identiteit (bv. het grootstedelijke gebied van Noordwest-Europa of de stedelijke gemeenschap in Vlaanderen).

BELANGRIJKSTE THEMA'S

Het ATO heeft de taak om de sociaaleconomische situatie van het Gewest en zijn ommeland te observeren en kwalitatief te analyseren. Het zal zich in het bijzonder concentreren op thematische onderwerpen en op onderwerpen die te maken hebben met de ontwikkelingsprojecten die het begeleidt.

De belangrijkste regiobrede thema's **huisvesting** en **leefomgeving**, **economie** en **tewerkstelling**, **voorzieningen** en **sociaaleconomische cohesie** zullen worden onderzocht vanuit een gebiedsgericht standpunt dat de drie pijlers van de duurzame ontwikkeling in rekening brengt: de sociale, de economische en de ecologische pijler.

Ter ondersteuning van de ontwikkelingsprojecten zal het ATO geregeld **inlichtingen en analyses** verstrekken:

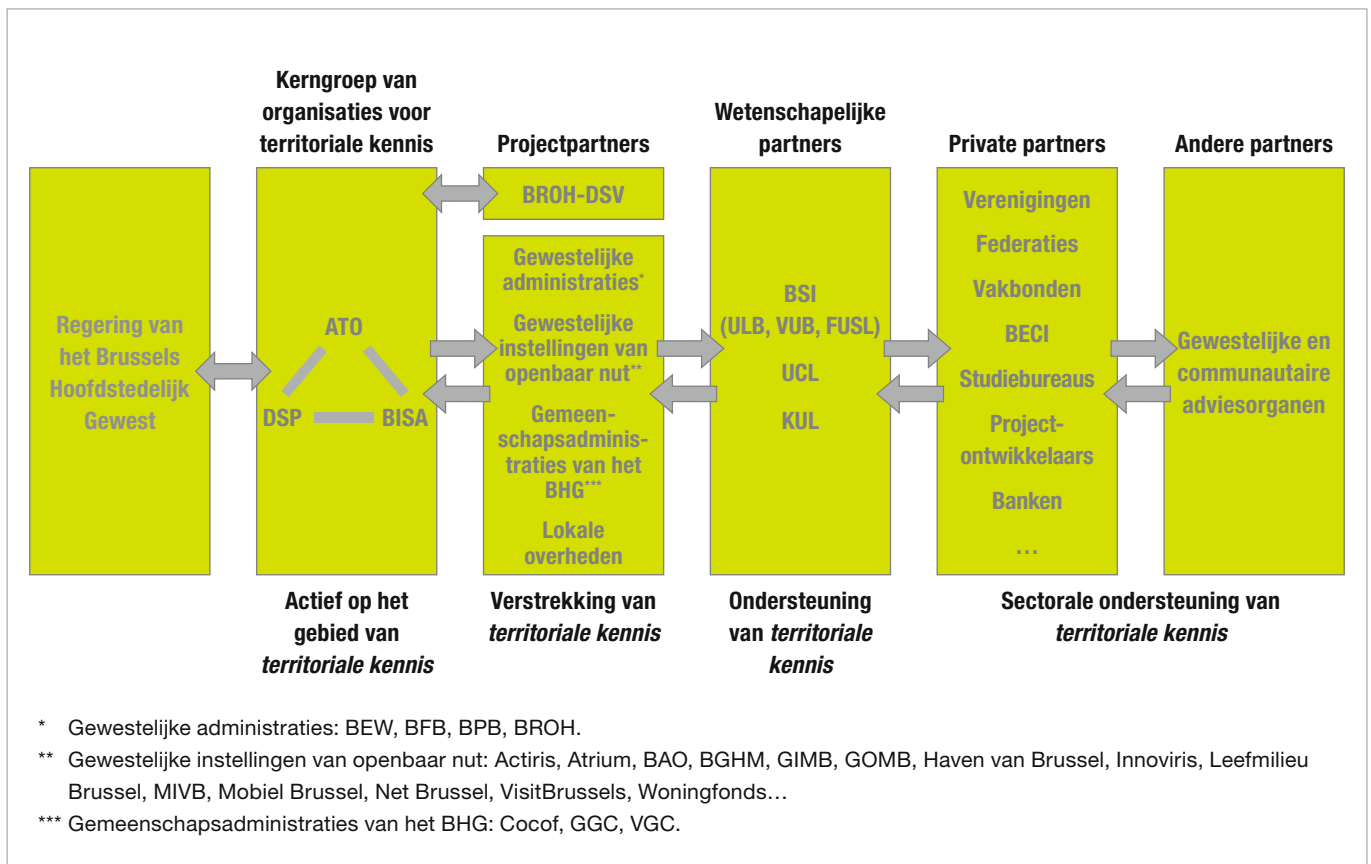
- > die noodzakelijk zijn voor de uitwerking en uitvoering van deze projecten (strategische gebieden, grote projecten...);
- > die nuttig zijn om een 'observatiezone' rond de strategische gebieden in acht te nemen: op basis van de sociaaleconomische situatie van deze zones een analyseniveau definiëren, belangrijke indicatoren bepalen, de impact van de projecten op de omliggende wijken analyseren en de benodigde fysieke realisaties (zoals woningen of voorzieningen) in cijfers uitdrukken.

PARTNERSCHAPPEN

Het ATO, de Directie Studies en Planning (DSP) van het BROH en het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA) vormen samen het centrale knooppunt van de territoriale kennis.

Deze kerngroep zal het gemeenschappelijke platform vormen van de planning- en studiediensten van het ministerie en de instellingen van openbaar nut, dat de taak heeft om de studies te coördineren. De oprichting van het platform wordt geregeld door een protocol tussen het ATO, de DSP en het BISA.

De werkorganisatie van het ATO zal dus geënt zijn op dit protocol en als volgt worden gestructureerd:

Dat betekent dat de samenwerking met de volgende partners geformaliseerd zal moeten worden:

> met de Directie Studies en Planning (DSP) en het Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse (BISA)

Het BISA centraliseert en verspreidt de statistieken over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het voert eveneens sociaaleconomische studies over Brusselse vraagstukken uit.

De DSP maakt studies, leidt thematische observatoria, voert enquêtes uit, beheert databases en maakt kaarten in het kader van de opdrachten die BWRO haar toevertrouwt.

In eerste instantie moeten vooral de taken en bijdragen van de organisaties beter in kaart worden gebracht, om te bepalen hoe ze samen en op een coherente manier de kennis over het grondgebied kunnen verfijnen. De internationale normen, richtlijnen en samenwerkingsakkoorden die het Gewest aanging in verband met de organisatie van de informatie zullen in dat verband worden gerespecteerd (vb. de richtlijnen "Inspire" en "PSI Public Sector Information").

Voor de uitwerking van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) kwam al samenwerking tot stand tussen de drie organisaties. Die dient verder te worden uitgewerkt en structureel gemaakt.

De betrokkenen zullen de praktische uitvoering verder uitwerken en voorstellen doen aan hun respectieve besluitvormingsorganen.

> **met de Directie Stadsvernieuwing (DSV)**

De DSV werkt op het terrein en draagt actief bij aan de stedelijke ontwikkeling en de versterking van de sociaaleconomische cohesie.

De samenwerking zal zich meer in het bijzonder richten op het onderzoek van gebieden die in aanmerking komen voor positieve actie en het bepalen van de gewenste acties (daartoe moet eerst de updating van de wijkmonitoring waarvoor het BISA verantwoordelijk is worden voortgezet). Het partnerschap is vooral van belang tijdens de definiëring van de programma's voor de duurzame wijkcontracten, zoals het regeerakkoord ook aangeeft (het gaat in het bijzonder om de informatie voor de studie bureaus die meewerken aan de programma's voor de duurzame wijkcontracten).

> **met andere publieke informatieverstrekkers**

Andere mogelijke overheidsinstanties die informatie verstrekken zijn de gewestelijke en paragewestelijke administraties, de gemeenschapsinstellingen zoals het Observatorium van Welzijn en Gezondheid, en de gemeenten. Daarmee vindt samenwerking plaats afhankelijk van de behoeften en de studies die het ATO lanceert. Indien nodig kan het ATO meer gedetailleerde informatie vragen om een specifieke vraag of een specifiek gebied statistisch te analyseren.

Daarnaast verschaft het ATO informatie aan de overheidsinstanties die gegevens verstrekken, waarmee zij de nodige regiobrede analyses en studies kunnen voeren voor hun beleid. Er zal geval per geval worden nagegaan in hoeverre het opportuun is om in te gaan op deze vragen, afhankelijk van de taken die zijn toegekend aan het ATO.

> **met de academische wereld en de private spelers**

Het ATO zal aanhoudend samenwerken met de universiteiten en hogescholen, meer bepaald met met het "Brussels Studies Institute" en met "INNOVIRIS" in het raam van het programma "Prospective Research for Brussels". Het gaat vooral om de gezamenlijke opstelling van een lijst en het delen van de studies die zijn gedaan naar het Brussels grondgebied.

Daarnaast moet er samen worden nagedacht over de haalbaarheid van bepaalde onderzoeken. Op basis van de informatiebehoefte van het ATO en van de andere stedelijke spelers zou het ATO onderzoeksthema's kunnen voorstellen aan academische partners. In die context kan een samenwerking met het programma "Brussels Studies" worden overwogen.

Vanuit die gedachte ontvangt het ATO stagiaires en werkt het mee aan jury's en verdedigingen van thesissen die verband houden met operationele vragen.

Het ATO kan eveneens partnerschappen aangaan met private spelers, zoals studie bureaus, projectontwikkelaars, vakbonden, banken of verenigingen. Deze beschikken immers door hun activiteiten over informatie die van nut is voor stedelijke analyses.

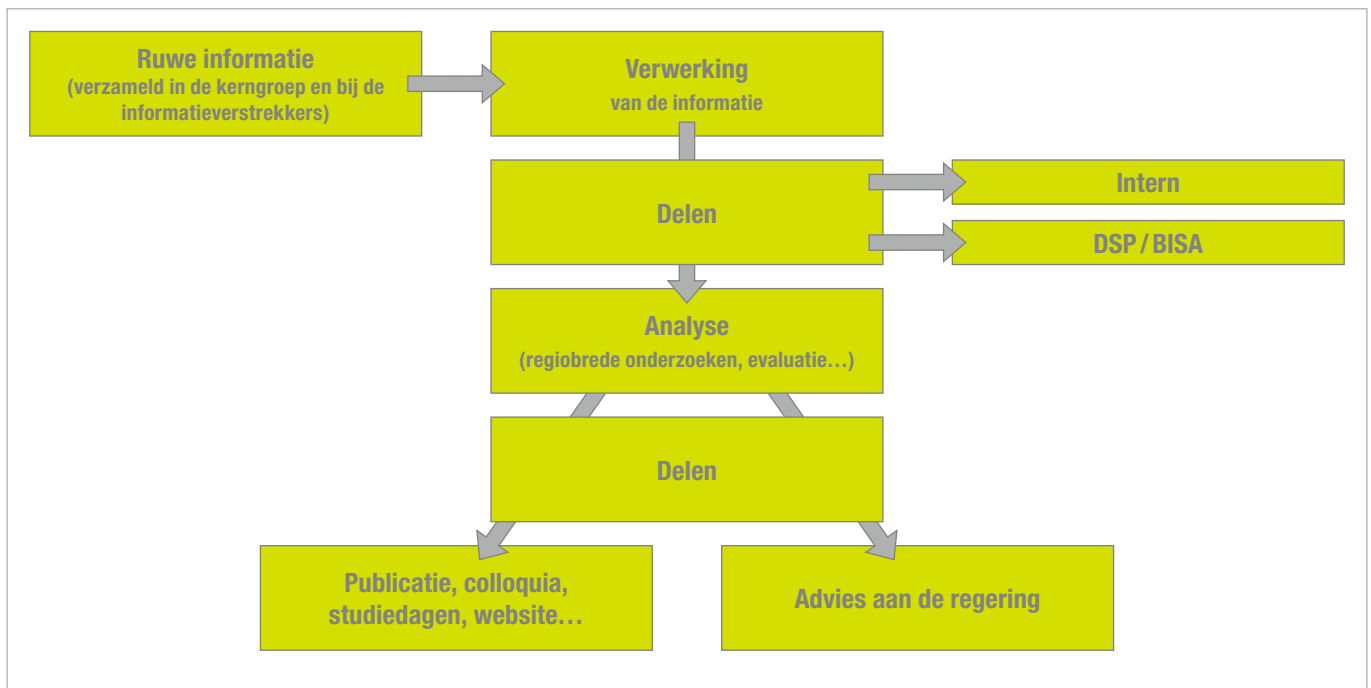
> **met de gewestelijke en communautaire adviesorganen**

Adviesorganen, zoals de ESRBHG, de GOC, de CCFEE... produceren binnen hun bevoegdheidsdomein eveneens analyses en studies. Zij zullen ook worden aangezocht om informatie uit te wisselen.

Behalve het doelgerichte partnerschap voor bepaalde opdrachten of onderzoeken zal het ATO ook onderzoeken of een meer algemene samenwerking nuttig kan zijn, met name voor de monitoring. Daarbij kan gedacht worden aan de oprichting van een specifieke voorziening (een wetenschappelijk comité of werkgroepen), die is gericht op een betere kennis van het gebied via enerzijds meer wetenschappelijke methoden en anderzijds meer operationele methoden (zoals de 'Observatiedag' die werd georganiseerd in 2005).

DOORSTROMING VAN INFORMATIE

Het werk van het ATO zal vooral steunen op de werkzaamheden van andere structuren en instanties. Zo verzamelt het ATO gegevens bij de DSP, het BISA en andere informatieverstreckers. Die informatie wordt als volgt verwerkt:

Er moet dus een **informatienetwerk** worden opgezet om het delen van kennis tussen de partners in de praktijk te brengen. Dat veronderstelt:

- > **verzameling van informatie:** kwantitatieve (statistieken) en kwalitatieve (studies, jaarverslagen, enquêtes) informatie bij de diverse informatiebronnen (administraties, paragewestelijke instanties, gemeenschapsinstellingen, gemeenten, academische wereld, private partners);
- > **vervollediging van de informatie:** terreinbezoeken, enquêtes bij de bevolking, deelname aan colloquia en conferenties;
- > **delen van de verzamelde informatie:** door de gegevens coherent te maken (d.w.z. het lezen en begrijpen van de informatie vergemakkelijken);
- > **verspreiding van de informatie:** naar de verstreckers (zorgen voor een systematische terugkoppeling) en naar andere publieke en private spelers die actief zijn in Brussel.

Als facilitator en stimulator zorgt het ATO ervoor dat de spelers zich kunnen baseren op een gemeenschappelijke visie op het grondgebied, die vooral is opgebouwd op basis van thematische en regiobrede onderzoeken en studies. Het agentschap bezorgt de regering de resultaten van de gevoerde analyses en studies. Daarnaast maakt het ze breder bekend door **publicaties** (op papier of online) en de organisatie van **colloquia en/of thematische studiedagen/werkgroepen**.

CONCRETE KENNIS OPBOUWEN

Regiobrede studies

Het agentschap laat **regiobrede (transversale) studies** uitvoeren op basis van nauwkeurige bestekken die in samenwerking met de bevoegde ministers worden bepaald en in functie van de vragen die ontstaan uit het onderling delen van gegevens en voortvloeien uit de observatie en de monitoring:

- > kwantitatieve en kwalitatieve stand van zaken van de openbare voorzieningen, overeenkomstig het regeerakkoord;
- > studies over de leegstand van woningen, de evolutie van wijken na stadsvernieuwingsoperaties, de verdichting, de migratie binnen en buiten de stad, de voorzieningen en diensten aan de bevolking;
- > regelmatige en kwalitatieve analyse van de zone voor positieve actie (ordonnantie 'Stedelijke observatie'), zodat de regering kan nagaan waar en hoe ze moet ingrijpen en kan inspelen op de uitdagingen van het Gewest;
- > doorgeven van nieuwe ideeën die gebruikt kunnen worden in het gewestelijke ontwikkelingsbeleid: via de gebiedsgerichte en regiobrede analyse van het ATO en via de benchmarking van Europese steden, o.a. door de organisatie van studiereizen of deelname aan Europese uitwisselingsprogramma's tussen steden over thema's die te maken hebben met territoriale kennis;
- > onderzoek naar innovatieve processen voor samenwerking en participatie.

Stadsproject 2020: het GPDO

De regering gaf het ATO en de DSP in november 2009 de opdracht om de eerste fasen van de uitwerking van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO) te begeleiden. Het GPDO is een stadsproject dat operationeel zal zijn in 2020.

Op verzoek van het kabinet van de minister-president coördineren het ATO en de DSP de fase 'Stand van zaken – Diagnose'. Die bestaat uit de volgende elementen:

- > uitwerking van een werkmethode;
- > redactie van thematische werknota's;
- > deelname aan de politieke stuurgroep en het wetenschappelijke comité;
- > deelname aan de comités die de diverse opdrachten en studies begeleiden (expertise, grootstedelijk Brussel, het ommeland);
- > redactie van de definitieve thematische nota's.

Vanaf januari 2011 begeleidt het ATO de consultants die de verkennende fase organiseren (april-december 2011).

Het ATO en de DSP redigeren met de medewerking van deskundigen de ontwerptekst voor het GPDO, die ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de regering.

In april 2012 zal een cahier van het ATO verschijnen over de resultaten van de workshops, met daarin de eerste conclusies.

Het ATO zal tevens een tentoonstelling in het BIP organiseren om een indruk te geven van het werk binnen de workshops en om de eerste krachtlijnen te presenteren: visie, hoofdlijnen van het beleid en concrete acties. Ook de resultaten van de studie Brussel-Metropool 2040 zullen daar te zien zijn.

Follow-up van het GPDO

Op termijn heeft het ATO de taak om de acties van het GPDO te monitoren, waarbij het BISA de indicatoren zal verstrekken. Dit werk vormt de basis voor de kennisopdracht van het ATO. ■

ONTWIKKELING VAN HET GEBIED

De eerste opdracht van de territoriale ontwikkeling is de ontwikkeling van de **gewestelijke strategische gebieden** en de uitvoering van **grote stedelijke projecten** met een gewestelijke uitstraling in die gebieden.

Sinds januari 2010 volgt het ATO de ontwikkeling van tien strategische gebieden: Thurn & Taxis, Heizel, VRT-RTBF, Josaphat, Delta, Europese wijk, Zuidwijk, Weststation, Schaarbeek Vorming en Kruidtuin (voormalig Rijksadministratief Centrum).

Sinds begin 2011 is de opdracht van de afgevaardigde voor de ontwikkeling van de Europese wijk geïntegreerd in het ATO.

Het ATO treedt op als **schakel tussen de publieke en private partijen** die zijn betrokken bij de ontwikkeling van deze gebieden. Het streeft ernaar de vereiste omstandigheden te creëren om de strategische doelstellingen van de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te respecteren, in het bijzonder wat betreft het realiseren van de duurzame wijken en het in de praktijk brengen van de principes van de ruimtelijke ordening van elk gebied.

Uitvoering van de ontwikkelingsopdracht: het ATO neemt deel aan de uitwerking van projecten tijdens het opstellen van richtschema's en bijzondere bestemmingsplannen – BBP (Het opzetten van het project). Tevens draagt het bij tot de uitvoering van de richtschema's (Het faciliteren van het operationalisering van het project). Op basis van die ervaringen stelt het nieuwe instrumenten voor (De toekomst uitbouwen).

HET PROJECT OPZETTEN

Het is essentieel dat de volgende zaken tegelijkertijd in overweging worden genomen:

- > de grote lijnen in de ruimtelijke ordening van het gebied;
- > de vereiste instrumenten en constructies voor de operationalisering van de ruimtelijke doelstellingen;
- > de aankoopstrategieën van vastgoed vanaf het begin van het proces om te vermijden dat speculatie ontstaat als gevolg van de uitwerking en bekendmaking van richtschema's;
- > de participatieprocessen die vanaf het begin van het project moeten plaatsvinden.

Daarnaast zal het ATO in de aanloop naar nieuwe projecten meewerken aan de **grote ontwikkelingslijnen** van de strategische gebieden waarvoor een richtschema, BBP, masterplan of stadsproject wordt uitgewerkt.

Daartoe zullen de Directie Studies en Planning (DSP) en de Directie Stedenbouw (DS) van het BROH het ATO betrekken bij de sturing van de uitwerking van deze documenten.

DE OPERATIONALISERING VAN HET PROJECT FACILITEREN

In de uitvoeringsfase van de 'beleidsplannen' (richtschema's, BBPs, masterplans, stedelijke projecten) zal het ATO **concrete operationele acties** bedenken, sturen en/of voorstellen.

Operationalisering

Om die uitvoering te bevorderen, heeft het ATO onder andere de volgende taken:

- > waken over de naleving van de engagementen van alle partijen en de termijnen controleren;
- > mogelijkheden en moeilijkheden identificeren;
- > werkvormen bedenken (gemengde vennootschappen, publiek-private samenwerking);
- > proactieve samenwerking organiseren tussen de betrokken partijen van een project;
- > actief deelnemen aan de zoektocht naar investeerders die zich in het gebied willen vestigen;
- > controleren of de projecten passen in een duurzaam ontwikkelingsbeleid;
- > de kwaliteit van de projecten controleren in nauwe samenwerking met het BROH (DSP en DSV) en de bMa en stedenbouwkundige wedstrijden in de strategische gebieden begeleiden;
- > de definitie van voorzieningen verder uitwerken:
 - onderzoek doen naar de grote evenementen en voorzieningen die de ontwikkeling van het gebied stimuleren (zoals sport en cultuur);
 - een 'beurs voor collectieve voorzieningen' organiseren om de voorzieningen die (nog) geen vaste stek krijgen met de beschikbare ruimte te matchen;
- > vooruitlopen op mogelijke Europese financiering (met name EFRO) en op grond daarvan relevante projecten voor de strategische gebieden voorstellen aan de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- > voorkeuperimeters voorstellen aan de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- > nadenken over een tijdelijke oplossing voor de braakliggende percelen in de strategische gebieden;
- > bouwheren die het wensen bijstaan, bijvoorbeeld de ondersteuning van administraties of parastatale instellingen bij de lancering van complexe stedenbouwkundige procedures;
- > burgerparticipatie organiseren, met name in samenwerking met het middenveld;
- > tijdens het hele proces zorgen voor een adequate communicatie over de evolutie van het project.

DEELNAME AAN BEGELEIDINGSCOMITÉS

Om die taken goed te volbrengen zal het ATO deelnemen aan de volgende begeleidingscomités:

- > milieueffectenrapporten (MER) en effectenstudies voor de BBPs en de stedenbouwkundige vergunningen voor de projecten in de strategische gebieden;
- > van projecten (die in de strategische gebieden liggen) waarvan Beliris de bouwheer is.

Voortzetting van de werkmethode

De werkmethode die sinds 2010 wordt gebruikt voor de operationalisering van projecten wordt voortgezet:

- > de informatie over elk strategisch gebied regelmatig centraliseren en bijwerken;
- > deze informatie ter beschikking stellen aan alle betrokken partijen, met name via de website van het ATO;
- > begeleidingscomités opzetten voor de projecten om de samenwerking tussen publieke en private partijen te coördineren;
- > het organiseren van transversale begeleidingscomités over de verschillende strategische gebieden heen om vragen te behandelen die gemeenschappelijk zijn aan de ontwikkelde gebieden, in het bijzonder in verband met duurzame ontwikkeling en de grote uitrustingen;
- > analyses maken van de vastgoedsituatie: de markt analyseren, samenwerkingsvormen onderzoeken;
- > bijkomende studies opzetten in verband met stedenbouwkundige, juridische of economische aspecten;
- > de geschikte stedenbouwkundige en juridische instrumenten identificeren voor de ontwikkeling van bepaalde projecten;
- > de ontwerpers alsook de private en publieke projectontwikkelaars in contact brengen met de facilitator duurzame wijken en Leefmilieu Brussel om een strategie en een methode uit te werken die van de strategische gebieden echte duurzame wijken maken.

EEN TOEKOMST UITBOUWEN

Betere instrumenten en procedures

Het ATO zal actief deelnemen aan de onderzoeken die de DSP voert over het doeltreffender maken van de instrumenten en procedures voor de ruimtelijke ordening. Bij de opbouw hiervan zal aandacht zijn voor de wisselwerking tussen de directe ervaring en de nodige afstand voor de analyse.

Anderzijds zal het Agentschap in het bijzonder met Leefmilieu Brussel reflecteren over de evaluatie-instrumenten die moeten waken over het duurzaam karakter van de ontwikkeling van de strategische gebieden.

Breder onderzoeksterrein

Het ATO zal zijn geografische onderzoeksterrein uitbreiden naar nieuwe gebieden die volgens de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest strategisch zijn, met name in het kader van het Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO).

Enkele van die nieuwe gebieden zijn: de kanaalzone, de Kunstberg waarvan het potentieel onderbenut is, de wijk van de binnenkort voormalige gevangenissen in Sint-Gillis en Vorst, de wijk van de nieuwe gevangenis in Haren en de kazernes in Etterbeek en Elsene die een nieuwe bestemming krijgen.

Daarnaast zal het ATO een vinger aan de pols houden van de projecten in het Brussels grootstedelijke gebied en die stellig invloed hebben op de gewestelijke ontwikkeling: ontwikkeling van het luchthavengebied, stedenbouwkundige ontwikkelingen in steden als Vilvoorde, Mechelen, Aalst en Louvain-la-Neuve. ■

VOLTOOIING VAN DE EFRO-OPDRACHT

Het 'stadsmarketingsproject voor een toekomstgericht en duurzaam imago van de wijken' wil de specifieke problemen in de aantrekkelijkheid en het imago van de prioritare interventiezone (PIZ) aanpakken. Het wordt gefinancierd door het EFRO en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van het operationele programma 'Doelstelling 2013: samen investeren in stedelijke ontwikkeling!'.

Het project wordt geleid door het ATO en steunt op een gewestelijk platform van 17 overheidsinstanties¹ die actief zijn in stadsvernieuwing en economische ontwikkeling van het gebied in kwestie.

Het project werkt niet alleen aan het imago, maar doet ook samen met de instanties een grondig onderzoek naar de identiteit en de toekomst van de PIZ. Dat gebeurt op drie vlakken:

- > **toekomstvisie:** de contouren afbakenen van de gezamenlijke actie van de overheidsinstanties in het gebied;
- > **partnerschap:** consultatie en mobilisatie van de projectpartners en de belangrijkste organisaties in het gebied tijdens het hele project;
- > **communicatie:** acties gericht op het imago, de identiteit en de promotie van het gebied op basis van de gemaakte keuzes voor de ontwikkeling van het gebied.

Het ATO werkt sinds 2008 mee aan dit project en zal dit werk voortzetten tot de voltooiing op 31 december 2013.

Dat werk bestaat concreet uit de volgende aspecten, in samenwerking met de partners:

- > een territoriale diagnose (atlas) van het gebied maken;
- > het identiteitsonderzoek voltooien;
- > een imago- en communicatiestrategie definiëren en uitvoeren;
- > workshops over de mogelijke ingrepen door de overheid opzetten;
- > onderzoek doen naar en aanbevelingen doen voor het optimaliseren van de overheidsvoorzieningen. ■

¹ Stad Brussel, gemeente Anderlecht, Vorst, Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Node en Schaarbeek, Bestuur voor Ruimtelijke Ordening en Huisvesting (BROH), Brussels Agentschap voor de Onderneming (BAO), Atrium, Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (GOMB), Haven van Brussel, Maatschappij voor Intercommunaal Vervoer in Brussel (MIVB), Mobiel Brussel, Net Brussel, Leefmilieu Brussel (BIM), VisitBrussels.

COMMUNICATIE TEN DIENSTE VAN DE OPDRACHTEN

De communicatie draagt ertoe bij dat het ATO zijn strategische doelstellingen behaalt. Gedeelde kennis en gezamenlijke ontwikkeling van projecten zijn niet mogelijk zonder structurele communicatie. In die zin draagt de communicatie dus bij tot het welslagen van de opdrachten van het ATO.

Het is belangrijk om de betrokken publieke en private partijen die op onderling verbonden thema's werken zo goed mogelijk te informeren om de acties te coördineren, een synergie tussen projecten te creëren en een gezonde wedijver op te wekken.

Het ATO streeft met zijn communicatie vier doelstellingen na.

INFORMATIE VERSPREIDEN

Het ATO zal het volgende doen om de resultaten van zijn studies en analyses toegankelijk te maken:

- > **publicaties** (met name 'De cahiers van het ATO') en samenvattende rapporten uitgeven;
- > informatie over zijn werkzaamheden breed verspreiden via de **website**;
- > **tentoonstellingen** organiseren, met name om de eerste aanzet van het GPDO te presenteren, maar ook om de strategische gebieden voor te stellen. Deze presentatie moet plaatsvinden in een centrale locatie (want de ontwikkeling van deze gebieden is van belang voor alle Brusselaars), maar ook in het gebied zelf zodat de lokale bevolking wordt bereikt;
- > ...

INFORMATIE VERKRIJGEN

Het ATO zal met de hulp van bevoegde ambtenaren en projectleiders op het terrein kennis vergaren van praktijken die eventueel kunnen worden aangepast aan de context van het Brussels Gewest. Zo krijgt het meer expertise in het analyseren van de gewestelijke situatie, het gebruik van middelen voor de stedelijke ontwikkeling en het toepassen van operationele praktijken. Op deze manier kan het een benchmarking maken van de Europese steden en deze informatie via netwerken ter beschikking stellen.

Het ATO zal **studiereizen** blijven organiseren, bestemd voor het team en/of de leden van de raad van bestuur of andere Brusselse overheidsmedewerkers.

Deze ontmoetingen hebben de volgende kenmerken:

- > de studiereizen duren **enkele dagen** en zijn bedoeld om een Europese stad die overeenkomsten vertoont met het Gewest grondig te analyseren;
- > de bezoeken van **één dag** gaan dieper in op een thema of een specifieke realisatie van een nabijgelegen stad die makkelijk te bereiken is met de trein.

INFORMATIE UITWISSELEN

Het ATO beschikt over een zekere expertise die zij moet ontwikkelen en delen, maar ook dient te confronteren met de expertise van andere organisaties.

Het ATO zal op de volgende manieren zorgen voor de uitwisseling van informatie:

- > organisatie van **colloquia** die hoofdzakelijk zijn bestemd voor Brusselse, Belgische en buitenlandse vertegenwoordigers uit de politiek, de administratie, de wetenschap en de maatschappij, maximaal één in de twee jaar;
- > organisatie van **thematische studiedagen/werkgroepen** voor een meer gespecialiseerd publiek om verder onderzoek te doen naar de conclusies die uit studies of colloquia naar voren zijn gekomen;
- > voortzetting van de lezingenreeks '**Op doorreis in de stad**': ontmoeting met een persoon die bekend is op het gebied van stedenbouw, landschapsarchitectuur, architectuur of ruimtelijke ordening en die om een andere reden in Brussel is;
- > **medewerking aan tentoonstellingen en/of publicaties over belangrijke thema's van territoriale kennis of ontwikkeling**: bijvoorbeeld over hoogbouw, het gebruik van braakliggende spoorbanen, de plaats van sport- en cultuurvoorzieningen in de ontwikkeling van strategische gebieden, toekomstvisies;
- > onderzoek naar de lancering van een tijdschrift over **stedenbouw en ruimtelijke ordening** in Brussel;
- > ...

IMAGO VERBETEREN

Het ATO werkt onder andere op de volgende manieren mee aan een beter imago voor Brussel:

- > het ontwerp van de **stand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest** tijdens vastgoedbeurzen of grote congressen (Batibouw, MIPIM, Realty);
- > het onderzoek naar een **Huis voor de Stedenbouw**, onder meer als lid van het begeleidingscomité van dit project;
- > ...

DEELNAME AAN NETWERKEN

Het ATO zal de volgende mogelijkheden onderzoeken om de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken binnen specifieke thema's te bevorderen:

- > deelname aan **Europese netwerken en/ of projecten** (EUROPAN, URBACT, EUROCITIES, INTERREG, enz.);
- > lidmaatschap van een '**Vereniging van belangrijke Belgische steden**';
- > oprichting van een vereniging van steden die op de noordwestelijke grootstedelijke as liggen: Rotterdam, Antwerpen, Brussel, Charleroi, Rijsel.

Deze mogelijke initiatieven zullen worden onderzocht in overleg met de Directie Buitenlandse Betrekkingen en het BROH. ■

ADT
ATO.

AGENCE DE
DÉVELOPPEMENT TERRITORIAL ASBL
POUR LA RÉGION DE BRUXELLES-CAPITALE

AGENTSCHAP VOOR
TERRITORIALE ONTWIKKELING vzw
VOOR HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BIP – Koningsstraat 2-4 – B-1000 Brussel

Tel. 02 563 63 00 – Fax 02 563 63 20 – contact@ato.irisnet.be

WWW.ADT-ATO.IRISNET.BE

Opdrachtenbrief goedgekeurd door de Regering
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 2 maart 2012

Verantwoordelijke uitgever: Luc Maufroy, Koningsstraat 2-4, B-1000 Brussel

Design by kaligram